

Pn. Licejska knjižnica
Realna gimnazija

tu

NAS GLAS

Glasiło Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik številka 296. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadosno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 51. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Iz letnega poročila Saveza nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev.

Savez je posvečal veliko pažnjo organizaciji dela, to je, da je bilo blago pravočasno sprejeto in odpravljeno in da se je točno obračunavalo. S tem v zvezi je bila tudi ureditev organizacije pisarniškega dela v Savezu. K izboljšanju vsega tega sta mnogo pripomogli tudi večja ustaljenost in točnost v prometni službi in postopna stabilizacija naše valute.

Izredno mnogo truda je posvečal Savez zadatku, da bi dobro zalagal zadruge z glavnimi življenjskimi potrebščinami. Delo je bilo težko, ker so bile cene teh potrebščin vse prošlo leto izredno nestalne. To se je zlasti videlo pri cenah moke, ki je izmed najvažnejših potrebščin za večino naših zadrug. Početkom leta 1923. je bil Savez glede moke v poslovnih zvezah z državnim posestvom »Belje«, ki nam pa ni dobavljalo ono količino moke kakor je bilo dogovorjeno. Vsled tega smo morali dovesti v sklad to ceno s ceno iz vukovarskega mlina zato, da bi vse zadruge dobile moko po enaki nizki ceni. Vsled tega smo dajali na breme prihodov za moko iz Vukovara. Ko je bila dobava moke iz Vukovarja. K oje bila dobava moke iz Belja ukinjena, smo morali ukiniti tudi ta popust in prodajati moko iz Vukovarja po cenah, ki so veljale na borzi. Na račun 8% popusta za moko iz Vukovarja je bil odobril Savez vsoto Din 309.856.08 in prav zato smo imeli za moko iz Vukovarja Din 183.980.59 izgube namesto dobička. Ta vsota pravzaprav ni izguba, temveč je dar zadrugam. Savezu ni žal za to svoto, žal nam je le to, da mlin v Vukovarju ni zadovoljil zadrug s svojim blagom. Ker zadruge niso bile zadovoljne ne s kvaliteto moke iz Vukovarja, ne z vrstami moke, ki jih je bil v stanju ta mlin dobavljati, zato smo zahtevali ponudbe od drugih mlinov. Dobili smo jih mnogo in smatrali za najboljšo ponudbo lastnikov mlinov v Adi in Molu. S temi smo sklenili tudi dogovor, ki velja do septembra tekočega leta. Moka iz teh mlinov je prvovrstna. V prošlem letu smo nabavili in odpremili zadrugam te količine moke:

Iz Vukovara	949.000 kg
Z Belja	96.000 »
Iz Osjeka	40.000 »
Iz Ade - Mola	296.670 »

Skupaj 1.381.670 kg

S sladkorjem smo se zalagali v početku leta 1923. z Belja. Sladkor z Belja smo dobivali glasom rešenja ministrskega sveta s 25% popustom. Žal, da tudi pri dobavi slad-

korja z Belja ni bil izpolnjen dogovor v celoti prav tako kakor ni bil izpolnjen pri dobavi moke. Dobili smo le eno tretjino dogovorjene količine in vsled tega so bile nekatere zadruge prikrajšane, a brez krivde Saveza. Podvzeli smo bili vse, kar je bilo v naši moči, da bi se bil izpolnil dogovor. Ako bi šli še sodno pot, bi to ne bilo pametno, ker bi si lahko zastavili pot za dogovor, ki velja za sladkorno kampanjo 1923/24. S finančnim ministrom smo bili sklenili v septembru 1923. leta aranžma za 25 vagonov sladkorja s popustom po en dinar pri kilogramu; v početku novembra 1923 pa za daljnih 100 vagonov s popustom po Din 1.50 pri kilogramu. Za prvih 25 vagonov smo morali plačati vnaprej Belju 5 milijonov dinarjev, za drugo količino pa 10 milijonov. Dobro je bilo, da smo zagotovili cene franko na vsako postajo, tako za polne vagone, kakor tudi za manjše pošiljke.

Ostale zemeljske produkte, v kolikor so jih zahtevale zadruge, je odpošiljalo naše zastopstvo v Vukovarju in sicer: koruzo, fižol, ječmen, suho meso, mast, sir in to vse v manjših količinah. Ker smo proti koncu leta 1923. ustavili sodelovanje z vukovarskim mlinom, smo ukiniti tudi naše zastopstvo v tem kraju.

Mast in suho meso so bile zahtevale zadruge v vse večji meri in zato je moral rešiti Savez tudi to vprašanje tako, da zadovolji zahteve glede kvalitete in cene. Vsled tega je bilo rešeno, da proizvajava Savez sam ta dva produkta. Naša zadruga v Zemunu je bila ustavila zaradi male prodaje teh dveh predmetov svoj tozadevni posel in je odstopila Savezu svoje, v to svrhu urejene lokale in mesnico. Savez je bil pričel s tem poslom koncem meseca septembra leta 1923. Kmalu na to se se pričele dvigati cene pitanim svinjam, a visoke cene masti so povzročile, da se je pojavila na naših tržiščih ameriška mast. Velika razlika med cenami naše domače svinjske masti, ki čisto ni ne prvovrstna, ne čista, in med ameriško mastjo, je potegnila za seboj naše kupujoče občinstvo, pa tudi naše zadrugarje in zadruge. Čeprav je bila mast naše proizvodnje izredne kvalitete in prvovrstna, ni dobila toliko kupcev, da bi bila prodaja povoljna. Ko je bil Savez spoznal ta položaj, je ustavil proizvodnjo dotlej, dokler bi se prilike na trgu ne izpremenile. Ker smo se pa uverili, da ta položaj ni samo prehodnega značaja, temveč da se stabilizira, zato je potreba, da se oprime tudi Savez prodaje ameriške masti in zalaga ž njo zadruge; nekatere zadruge so to tudi že zahtevale od Saveza.

Mnoge zadruge so dobri odjemalci za testenine. Z ozirom na to, da bi dobila zadruga najboljšo kvaliteto te robe, je bil Sa-

vez sklenil, da nabavlja testenine iz tvornice »Karolina« v Osjeku. Tvornica se je obvezala, da dobavlja tudi najmanjše količine po ceni, ki velja za vagonška naročila. V toku leta 1923. je bilo prodano 25.025 kg testenin in 720 kg keksov. Nekatere zadruge so se obračale direktno na tvornico z naročili, misleč, da bodo na ta način dosegle nižje cene. Ali od tega direktnega naročanja niso imele nikake koristi, ker se je tvornica obračala najprej na Savez za navodila in tako so morale čakati zadruge dolgo časa na izvršitev naročila. Poleg tega je računala tvornica tem zadrugam cene brez rabata.

Premog so dobivale zadruge od državnih rudnikov po režijskih cenah. Te ugodnosti se je posluževalo le neznatno število zadrug, ker so bile doživele zadruge prejšnjega leta razočaranje pri dobavi premoga in so izgubile zaupanje zadrugarjev v tem pogledu.

Glede dobave kolonijalnega blaga — riža, čaja, kave, olja itd. — ni mogel Savez ukreniti ničesar takšnega, kar bi dobro rešilo vprašanje teh dobav, ker je riziko preveliko.

Razne manufakturne robe je bilo nabavljene v toku leta 1923. iz tujine za dinarjev 6.060.012.59. Zahteva po tej vrsti blaga je bila od večine zadrug jako živa. V toku leta se je prodalo manufakturnega blaga v vrednosti Din 9.301.951.29. Da bi imel Savez za bodočo nabavo manufakturnega blaga jasno sliko, se je obrnil na zadruge za poročila, kakšno robo da žele. Ali na žalost je odgovorilo od vprašanih 134 zadrug le 21 zadrug, tako da niso mogoči iz teh odgovorov točni sklepi. Savez je v tem poslovanju uvidel, da absolutno ne more računati s prodajo ženske konfekcije, ker je preveč podvržena menjavi mode in da gre tudi prodaja moške konfekcijske robe prepočasi, ker so cene previsoke.

Prodaja perila znači za zadruge velik in stalen prodajni predmet. Vsled tega je Savez pričel z lastno produkcijo perila na ta način, da je pristopil s 50% kapitalom in polovično upravo akcionarskemu društvu pod imenom »Mirko A. Marjanovič A. D.« Delo v tej tvornici se je pričelo v maju leta 1923. Za prvih sedem poslovnih mesecev v tej panogi je imela tvornica Din 126.000 čistega dobička, ki se je pripisal rezervnemu fondu. Delo se razvija vsestransko dobro.

(Konec prih.)

Mnenje višjega drž. funkcionarja o davčnem uradništvu.

Na banketu, ki ga je priredila ljubljanska sekcija »poreskih činovnika« na binkoštni ponedeljek skupščinarjem Udruženja poreskih činovnika«, je imel delegat min. financ g. dr. Karel Šavnik nagovor, ki ga radi

pomembnosti za vse davčno uradništvo doslovno priobčujemo. (Podrobno poročilo o zadnjem občnem zboru ljubljanske sekcije in o skupščini Udruženja si radi pomanjkanja prostora pridržujemo za prihodnjič.) Gospod delegat je navzoče skupščinarje pozdravil takole:

»Naše Udruženje je rodila praktična potreba po zaščiti stanovskih pravic. Ne podcenjujem rastočega dobička, ki ga Udruženje že kot tako prinaša ne samo Vam, članom, ampak tudi javni upravi: dober čuvár stanovskih pravic je v lastnem interesu tudi budilec in gojitelj stanovskih dolžnosti, ker ve, da je eno neizbežni korelat drugega. Če pa prav vidim, je Vašemu Udruženju odkazana še lepša, idealnejša naloga. Logika stvari sama, ki je tolikokrat pametnejša od ljudi, Vas je iz vse države združila v celoto, ki v nji vsak del najde svoje mesto, ki je pa seveda močnejša, nego bi bili njeni deli vsak za se, s tem pa Vam je odprla prostrano polje dela, ki sega daleč preko Vašega ožjega delokroga.

Stavba naše državne zajednice stoji s svojimi temelji trdno v naših srcih in v naši razsodnosti ter rase od dne do dne — tudi če so si inženirji večkrat v laseh, kot je prav in dobro. Na delu je tisoč in tisoč rok, na polju, v delavnicah, v tovarni, v pisarnah, ki se ne menijo za besedo, ampak snujejo. To stoji — ali treznega pogleda moramo imeti dovolj, da sprevidimo, da hiša še ni dovršena do temena, niti v notranjosti že popolnoma urejena. Če pa delo ne gre tako hitro izpod rok, kakor želimo mi, in se naši nasprotniki boje, je en razlog ta, da smo se ga v komplicirani mašineriji, ki jo imenujemo javna uprava, lotili vzrasli in vzgojeni v totalno različnih tradicijah, šolah in razmerah, da se pa vendar tako malo stori za to, da bi premagali te različnosti in še v ta namen pred vsem osebnostno, pa tudi po svojih delavskih metodah in običajih in po gradivu, ki ga obdelujemo, bližje poznali. Vam, gospodje, je v Vaši organizaciji dana dragocena prilika, da za svojo velevažno stroko iščete v ti, včasih skoraj kaotični mnogoličnosti to, kar nas združuje, ne vsiljujete pa drug drugemu onega, kar nas še loči, marveč je brez predsodkov in enostranosti, v ljubezni in medsebojni prizanesljivosti pretehtate, precenite in odberete končno ono, kar zahteva *salus rei publicae*. Tudi v grobljah razvalin se najdejo zakladi. Ravnajte se po tem, boste opravili delo, anonimno sicer, manj blesteče in tudi manj dobičkanosno nego drugo, ali delo trajne vrednosti in nič manj zaslužno, ono praktično zajedniško delo, ki Vam ravno kot zvestim sinovom svojega naroda in zvestim uslužbencem svoje države samo prinese najboljše plačilo. V tem smislu vidim v Vašem Udruženju eno reelnih garancij naše bodočnosti in v tem smislu sprejmite gostje iz drugih upravnih območij vsi skupaj, zlasti pa odlični zastopnik iz našega kraljevega Beograda tudi od moje strani iskreno dobrodošlico.

In sedaj se obračam še k Vam, moji ožji tovariši iz Slovenije! Ko se mi je pred dobro petimi leti poverilo mesto ljubljanskega delegata, ležalo je skoro 20 let med Vami in menoj, v katerih smo hodili vsak po svoji poti in smo se le slučajno, izjemoma srečali. Stopil sem torej malodane kot tujec pred Vaše vrste in v očeh marsikoga, če že ne diskreditiran, pa gotovo ne priporočen po svoji dotedanji službi.

Sledila je potem poskusna doba za me in za Vas. Za svojo osebo si ne delam nobenih iluzij — nasprotno, vem, da se posameznikom od Vas, pa tudi vsemu stanu večkrat nisem ravno prikupil, ker — kakor napram javnosti — tudi Vam nasproti nisem izpolnil vsake želje, samo da je bila izražena, ampak še le

takrat in toliko, kadar in kolikor sem si po svoji vednosti in vesti mogel reči, da je izpolnjena brez škode za interese, izročene mojemu varstvu. Naravno-torej nisimo bili vedno enih misli, tem manj, ker so bile razmere tako neugodne, kot le mogoče. Ne samo, da se niso uresničili vsi upi, ki jih je zbudil prekipeljavost optimizem prevratnih dni — temu razočaranju se je kmalu pridružila še skrb za obstanek, kakor je dotlej niste poznali in napram kateri je vse drugo stopilo v ozadje, dasi tudi ni bilo malo: Vaše število se je krčilo — tudi po moji zaslugi, to že moram reči, — Vaše delo pa je raslo po obsegu, vsebini in odgovornosti, prišli so pa včasih še nevedneži in tudi zlovoljneži, ki so za se kovali kapital iz težavnosti situacije. Če ste pa to težko občutili Vi, mi lahko verjamete, da sem tudi jaz odnesel svoj delež in da je imelo marsikaj, kar ni našlo Vašega dopadajenja, svoj izvor samo v tem.

S tem večjim zadoščenjem stojim danes pred Vami. Za Vašo sodbo Vas ne vprašam — navdaja me pa veseli čut, da nisem med Vami samo kot prvi hlapec pri hiši, ampak kot gost, ki se mu ne le iz uljudnosti primakne stol, in ki tudi sam rad prisede, dober znavec med dobre znance, ki ga z nekaterimi spajajo celo iskrene prijateljske vezi. Kot tak vzdignem svojo čašo. Hvalil Vas ne bom, ker bodo rekli, da vrana vrani oči ne izkljuje, zlasti pa ne tako slabo zapisana vrana kot jaz.

Če bi mi pa bilo še enkrat na razpolago mesto delegata, česar me Bog varuj in vsi svetniki — z uradniškim korom, ki je ob najtežjih prilikah z redkimi izjemami tako izpolnil svojo dolžnost, kot ste jo Vi, in ki je delal dobro ne glede na tantijeme, kakor ni delal slabega za tantijeme — s takim korom, če treba, še enkrat! V tem smislu moja zdravica Vam, Bog Vas živi!»

„Hotel Slon“, Ljubljana
Moderno preurejeno kopalnišče, restavracija in kavarna
Centralna kurjava!

Biljetarnica „Putnika“ in uradništvo.

Uradnik III. občinsko-činovnega, našega VI. državno-činovnega razreda, prejema na mesec, reci in beri **9.000.000 aK — okolu 11.000 dinarjev!** Naš uradnik pa ima komaj 2000 dinarjev! Seveda je finančni položaj dunajske občine več kot sijajen; zna si poiskati viro dohodkov. Tako ji je nesel pravkar odigrani boxmach Carpentier-Townley 500.000.000 Ka, to je 500.000 dinarjev!

In tudi regulacija prejemkov državnih uradnikov, ki je pravkar v tiru — dasi bajno visokih plač občinskih nastavlencev ne bo dosegla, bo vendar pomenila velik korak naprej k dosegu predvojnega stanja. Tako n. pr. je predvideno za sodnika - začetnika plača 4.000.000 Ka = 4700 Din, ki se stopnjuje do 24.000.000 aK = 28.000 Din na mesec. Da se s takimi dohodki že da živeti, nam bodo naši sestradani, razcapani, zaničevani in tolikokrat prevarani »činovniki« gotovo verjeli in pritrčili.

Kje imate pri nas uradnika, ki bi dosegel na koncu — ne v začetku! — svoje karijere mesečno plačo okolu 5000 dinarjev? —

Posledica takega sramotnega honoriranja našega uradništva — v kolikor prihaja predmetno vprašanje posluževanja biljetarnice »Putnika« v pošte — je ta, da si morata vsak uradnik vobče, preden nastopi kako, še tako neobhodno potrebno potovanje in vsak uradnik turist, predno se odloči za kak izlet, — to desetkrat poprej premisliti in v devetih slučajih ostati doma, ker pri svojih bajnonizkih

dohodkih ne more zmagovati bajnovisokih železniških tarifov.

Mnogo uradnikov - turistov n. pr. je bilo že prisiljeno opustiti vse daljše izlete radi drage železniške vožnje ter se zadovoljiti s pešizleti (tour in retour) na Šmarno goro, Kartarino, Rašico itd.

Ne glede na to pa je bilo uradništvo poprej v posesti neomejenih železniških legitimacij s 50% popustom, katere so omogočale uradništvu cenejše potovanje. Uradnik je naprej vedel, da bo plačal le polovično vožno ceno in se je radi tega lažje odločil za potovanje ali za izlet.

Ravno tako so bila poprej uradništva naših listov v posesti podobnih in še boljših legitimacij. Tega vsega ni več sedaj.

Po prevratu so odvzeli te legitimacije uradnikom in uradništvom — (le južna železnica, dokler je bila še samostojna, do konca leta 1923 — je še izdajala zelo kulantno neomejene legitimacije) ter dali uradništvu le pravico do trikratnega letnega potovanja s 50% popustom, uradništvom pa nič.

Take omejene legitimacije so toliko kot nič. Kajti kaj naj napravi uradnik, če je primorán iz kateregakoli vzroka potovati večkrat na leto kakor trikrat? Ali pa če uradnik-turist izčrpa svojo pravico že meseca januarja s tremi izleti, recimo na Šmarno goro?

Pravkar so nam na zadnjem občnem zboru »Slov. Planinskage društva« povedali, da bode morda mogoče doseči popust na železniških tarifah za člane SPD. v posameznih skupinah po pet turistov. To bi bilo gotovo že nekaj, dasi v praksi zelo težko izvedljivo. Kajti kje dobiti pet različnih ljudi skupaj, ki bi imeli isti dan isti cilj in kdo naj jih organizira? Tu bi moralo le SPD. prevzeti inicijativo ter organizirati za vsako nedeljo po več skupnih izletov. Drugače si tega ne moremo predstavljati.

Drugi vzrok neuspeha biljetarnice »Putnika« tiči v tem, da so vozovnice, — če se jih tudi lahko dobi že tri dni poprej, — vendar le terminalne, t. j. vezane na dan, ki je vtisnjen na njih.

Kaj naj napravi n. pr. uradnik, ki si je tri dni pred nastopom svojega dopusta nabavil pri biljetarnici vozni list v Maribor (56 Din), a ne more nastopiti dopusta, ker je naenkrat obolel, ker se je pojavila službena zapreka i. t. d.?

Kaj naj napravi uradnik - turist, ki si je n. pr. kupil v biljetarnici v soboto pri najlepšem vremenu vozni list za nedeljo za Kranjsko goro (21 Din) za turo na Vršič, če drugo jutro, ko se zbudi in se hoče odpraviti na pot, lije kakor iz škafe in je barometer strahovito padel? Naj li vrže ta svoji dragi vozovnici proč, ali naj tava po kolodvoru okolu ter jih skuša komu prodati — (če bo to policija sploh pustila?) — ali naj se v drugem primeru uradnik - turist pelje v dežju v Kranjsko goro na uro gledat, kar bi ga stalo retour zopet 21 dinarjev, vkup 42 dinarjev?

Obema, uradniku - dopustniku in uradniku - turistu, v zgoraj navedenih primerih ne preostaja drugega, nego čakati mirno na določeni dan, iti na kolodvor ter se prerivati pri kolodvorski blagajni. Kajti oba nista v položaju prevzeti riziko, ki obstoja v tem, da si nabavita vozni list pri biljetarnici v naprej, na nevarnost, da bo denar zanj morda proč vržen, ker ga rabiti ne bosta mogla.

Tako delajo vsi uradniki in zlasti vsi uradniki- in uradniki - turisti.

Nismo zadostno železniški strokovnjaki, da bi mogli presojeti, zakaj mora biti vsak vozni list ravno trikrat z datumom vožnje žigosan: od blagajnice, od vratarja na peronu in od sprevodnika: edino, kar se v železniškem prometu, odkar obstoja železnica, ni izpremenilo. Po navadnem človeškem razumu bi morda tudi zadostovalo, če bi imel vozni

list, kopljen bodisi v biljetarnici, bodisi pri železniški blagajni ali pa vsaj prvi, utisnjena samo dva žiga, vratarjev in spevodnikov, kateri dve osebi imata itak klešče, ki listu zajedno s perforiranjem utisnejo tudi datum rabe.

Menimo, da ne bi bilo prav nobene za-preke, če bi se uvedel tale modus:

Biljetarnica naj bi prodajala neterminirane vozovnice, t. j. vozovnice, ki ne bi imele utisnjene dnevnega datuma, marveč samo številko leta, v katerem so bile izdane, ter bi veljale za vse kalendarično leto. Kupec take vozovnice, kadar se je bil odločil za potovanje, bi šel na kolodvor, pokazal pri vstopu na peron vratarju tako neperforirano, torej neizbrabljeno vozovnico, vratar bi ji pa utisnil s perforiranjem svoj dnevni žig. S tem bi bil na vozovnici dokumentiran dan nastopa vožnje ter bi vozovnica šele postala veljavna. In če to vozovnico še deкупira v vlaku sprevednik ter ji utisne svoj dnevni žig, je pač vsaka zloraba izključena.

Seveda s tem, če bi se morda zahtevalo, da mora iti kupec take vozovnice vendar še k blagajni, da blagajna utisne vozovnici prvi žig, — ne bi bilo prav nič pomagano, kajti če moram iti k blagajni, je že vseeno, če kupim vozovnico ali pa če samo zahtevam žig, drenjati se moram v vsakem slučaju.

Da tak način prodaje in rabe železniških vozovnic ne bi bilo nič nemogočega, demonstrira nam ad oculos Avstrija. Na Dunaju daje železnica društvu »Oesterr. Touristenklub« poljubno število vozovnic brez datuma v komisijo; društveniki jih kupujejo v društveni pisarni ter uporabljajo na zgoraj označeni način. Ravno tako se dobe v »Verkehrsbureau I.«, Kärntnering, vozovnice z datumom in brez datuma.

(Dalje prihodnjič.)

VESTNIK.

Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo je odposlalo na merodajna mesta sledečo spomenico: Državno pisarniško uradništvo v Sloveniji, katero je z uredbo o razvrstitvi uradništva uvrščeno v III. kategorijo, je vsled te uvrstitve izenačeno in ogorčeno, vsled tega prosimo, da se ta uredba v tem pravcu spremeni, da bodo vsi pisarniški uradniki uvrščeni v II. kategorijo. K tej skromni prošnji si dovoljujemo pripomniti sledeče: Državno pisarniško uradništvo je radi uvrstitve v III. kategorijo užaljeno, ker je pomaknjeno na nižji položaj, kakor ga je imelo doslej in glede katerega je po vsej pravici pričakovalo, da ga obdrži tudi v bodoče, ako ga že ne izboljša. Pisarniškem (kancelarijskem) uradništvu se je priznaval vedno popolnoma enak uradniški karakter, kakor onemu s fakultetno naobrazbo, z edino to izjemo, da je uradnik s fakultetno naobrazbo hitreje napredoval, nego pisarniški uradnik. Okrajni (srezki) tajnik n. pr. (pisarniški uradnik) v IX. čin. razredu se ni razlikoval od okrajnega komisarja (fakultetljiva), konceptnega uradnika, ki je bil istotako v IX. čin. razredu, niti v službeni prejemkih, niti v karakteru, niti v uniformi, ter sta imela oba eden in isti rang in tudi eno in isto distinkcijo. Pisarniško uradništvo spada med administrativno uradništvo, kakor n. pr. pisarji v Srbiji. V pogledu na delo, katero vršijo državni pisarniški uradniki, moramo pripomniti, da je to delo integralen del celokupnega administrativnega aparata, ki je vrlo važen faktor v upravni službi. To bo priznal vsak izkušen uradnik katerekoli stroke, priznajo pa tudi to vsi intelektualci, ki imajo posla s pisarniškim uradništvom. Od pravičnega in gladkega funkcioniranja pisarniškega (manipulativnega) aparata je odvisno dobro in gladko funkcioniranje cele uprave. Državni pisarniški uradniki morajo biti razen v manipulativni stroki popolnoma izvežbani tudi v konceptni stroki in se uporabljajo tako pri Pokrajinskih upravah, kakor pri okrajnih (srezkih) oblastvih in policijskih direkcijah faktično tudi za konceptno službo. Zahteva se od njih popolna samostojnost v službi, n. pr. pri komisionelnih

ogledih, preiskavah in dr. kjer imajo tudi vodilno vlogo. Oni s svojim delom razbremenjujejo juriste, zato se zahteva od njih popolno znanje mnogih vojaških in civilnih državnih zakonov. Njim se dodeljujejo razni referati, agrarne, policijske, gozdarsko-police, obrtne in trgovske ter občinske razprave, statistika, manipulacija z denarjem, blagajna, ekonomija, vodstvo pisarne in drugi važni javnopravni posli, ki jih pisarniški uradniki točno in vestno v splošno zadovoljnost izvršujejo. Da pisarniški uradniki vsled neštetihih okoliščin ne morejo zaostajati za drugimi pri uvrstitvi v II. kategorijo, n. pr. poštnimi, davčnimi in drugimi v II. kategoriji uvrščenimi uradniki, kateri imajo pisarniškim uradnikom enako šolsko izobrazbo, je jasno in najblagovoljivo uvaževati to vsi merodajni faktorji. Uvrstitev pisarniškega uradništva v III. kategorijo so spoznale na podlagi navedenih dokazov tudi druge Pokrajinske oblasti (Pokrajinska uprava za Bósno in Hercegovino in Pokrajinska uprava za Dalmacijo v Splitu) za krivično in so predlagale same na merodajnem mestu, da se uvrsti pisarniško uradništvo v II. kategorijo. Pisarniško uradništvo v Sloveniji je vsled uvrstitve v III. kategorijo težko prizadeto, tako v moralnem kakor v materialnem pogledu, ker se mu z uredbo o razvrstitvi odvzema in krati od nekdanj pridobljena pravica do enakega položaja z drugim uradništvom. Brez njegove krivde se ga degradira in paralizira z državnimi uslužbenci, ki so bili doslej v nižjem rangi, n. pr. z babicami, doživljami in bolniškimi strežniki. Kakor že navedeno, je uredba o razvrstitvi pisarniškega uradništva v gmotnem in socialnem oziru znatno prikrajšala. Izvršena razvrstitev je pa za pisarniško uradništvo naravnost katastrofalna, ker je v Sloveniji pri Ljubljanski kakor tudi Mariborski oblasti pol odstotka pisarniških uradnikov uvrščenih v I. grupo in le 1 in pol odstotka v II. grupo III. kategorije. Vsi ostali, t. j. 98 odstotkov (med njimi še celo IX. čin. razreda z 20 do 30 in več službenimi leti) pa v zadnji dve grupi, dasiravno ta, sama na sebi itak neugodna naredba jasno določa, da je po novem zakonu prevesti 20 odstotkov v I., 20 odstotkov v II. in ostalih 50 odstotkov v zadnji dve grupi. Z ozirom na navedeno zahtevamo, da se pisarniško uradništvo uvrsti v II. kategorijo, in sicer brez ozira na sedanji čin in položaj po službenih letih v smislu člena 57. zakona o državnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih. Uvrstitev po službenih letih zahtevamo vsled tega, ker je taka razvrstitev najbolj pravična in se na ta način enkrat za vselej napravi konec imenovanjem po protekciji in partizanstvu, ki so se vršila po razpadu bivše Avstrije, ter se da s tem onim, ki so bili doslej zapostavljeni, primerno zadoščenje. — Društvo pisarniških uradnikov je to spomenico odposlalo dne 12. januarja 1924 na sledeče naslove: 1. Komisiji za razvrščevanje činovništva v Beogradu. 2. Glavnemu Savezu v Beogradu. 3. Ministrstvu pravde v Beogradu. 4. Pero Miloševiću, arhivaru Min. unutr. dela, oddeljenju za Slovenijo v Beogradu. 5. Gosp. velikemu županu v Ljubljani in Mariboru. 6. Predsedstvu Pokrajinske uprave v Ljubljani, in sicer potom deputacije. Razen te spomenice odposlalo je omenjeno društvo še več drugih. Govorice, da društvo ne dela, so neutemeljene. Odbor je z vso paro na delu, da se krivična razvrstitev popravi in se službena pragmatika spremeni analogno vojaškemu zakonu, kateri pozna samo eno kategorijo. Ta cilj si je osvojila tudi O. Z. in Glavni Savez. Naša dolžnost je, da to stremljenje podpiramo na ta način, da redno plačujemo članarino in se udeležujemo društvenih sej in sestankov. Velika večina društvenih članov ni poravnala članarine za leto 1923 in to vkljub večkratnemu opominu. Društveni odbor je zaznal, da ravno taki člani, ki niso plačali članarine in ki se niti enega društvenega sestanka niso udeležili, najbolj vpijejo in rujejo proti našemu društvu. Uspeh nam bo zagotovljen le tedaj, če bo vsak član izpolnjeval dolžnosti, ki nam jih nalagajo naša društvena pravila, in odboru pomagal pri njegovem težavnem poslu z nasveti in predlogi. Podpisano društvo se obrača tem potom zadnjikrat na vse prizadete člane, da poravnajo zaostalo članarino v najkrajšem času, ker bodo sicer iz seznama članov črtani. — Odbor.

Akcija Gl. Saveza. Uprava Gl. Saveza je na svoji seji dne 28. maja sklenila, da predloži fin. ministru še eno spomenico, v kateri se za-

hteva 1. uveljavljenje nove uredbe o draginskih dokladah za upokojeence in 2. izplačilo pripadajoče diference med prejšnjimi temeljnimi in novimi (osnovna in položajna plača ter stanarina) plačami za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924. — V imenu odsotnega ministra je člane uprave sprejel njegov pomočnik gosp. Tesić, ki je deputaciji izjavil, da se bo obema zahtevama v najkrajšem času ugodilo. V resnici se v finančnem ministrstvu vrše zadnje priprave tako prvega kot drugega vprašanja. O. Z.

Zemljknižni uradniki pri sodiščih na deželi kot pastoreki sodne uprave v Sloveniji. Iz dekretov, ki so se doposlali že nekaterim zemljknižnim uradnikom, je razvidno, da so se uvrstili v II. kategorijo le oni zemljknižni uradniki, ki imajo naslov »vodje zemljiške knjige«, in takih je malo v Sloveniji, ker le isti zemljknižni uradniki, ki so imeli srečo k deželnim ali okrožnim sodiščem kot taki imenovani biti, imajo ta naslov, vse drugo uradništvo te stroke na deželi pa obstoja iz nadoficijalov, tuintam iz oficijalov. Uradnik zemljiške knjige pri okrožnem oziroma na mestu okrožnega sodišča je torej v II., oni pri okrajnem sodišču na deželi, ki ravno toliko dela, ali morebiti še več, pa je v III. kategoriji. Ali ni to v nebo vpljoča krivica? Poznam vodjo zemljiške knjige pri nekem okrožnem sodišču, ki iz gotovih vzrokov svojega posla kot tak nikdar ni izvrševal, vendar pa je prišel v II. kategorijo, nadoficijal pa, ki fungira 25 let kot vodja zemljiške knjige ravnotam in katerega uradovanje je bilo od merodajnih faktorjev ponovno priznано in je bil tudi izredno na sistemizirano mesto kot nadoficijal imenovan, ta je uvrščen v III. kategorijo. Če ima človek nekoliko pravnega čuta, lahko razsodi, ali je to pravično ali ne. Pa ne samo to, da je tak nadoficijal pri okrajnem sodišču na deželi popolnoma samostojen vodja zemljiške knjige, fungira tudi kot računski uradnik sodišča in vodi vse račune s kazenskim računom vred, o čemer vodji zemljiške knjige na sedežu sodnega dvora še pojma imeti ni treba. Ker si tak posamni revež okrajnega sodišča na deželi sam v tej zadevi nič pomagati ne more, bila bi to že zdavnaj stvar vodstva društva zemljknižnih uradnikov. Človek bi mislil, da smo pri društvu zato včlanjeni, da bi se za nas kaj storilo. V tem dolgem času reševanja službene pragmatike in razvrstitve uradništva bi bila dolžnost vodstva društva skrbeti za to, da dobi vsak zemljknižni uradnik, torej tudi pri okrajnih sodiščih na deželi, naslov »vodja zemljiške knjige«, če že res brez tega naslova ne more biti uvrščen v II. kategorijo. Vsak nekoliko jasno misleči človek mora spoznati, da vendar ne spadata popolno kvalificiran uradnik ter oni brez vsakega izpita v en lonec. — F. M.

Udruženje državnih nameščencev in upokojeencev v Radovljici pri Bledu je sklenilo sledeče: Vedno večje pomanjkanje trpi že nekaj let celokupno državno nameščenstvo vsled nezadostnih prejemkov in vsled neznosne ter še vedno rastoče druginje. To trpljenje in pomanjkanje je še večje v obmejnih, letoviških, industrijskih, glede prehrane pasivnih, od centrov oddaljenih krajih in pa v onih brez srednjih šol in brez možnosti kakršnegakoli postranskega zaslužka. Največje pomanjkanje in trpljenje pa občuti državno nameščenstvo v okrajih, ki združujejo vse našete vzroke izrednega porasta druginje, in kot tak okraj je šteti v prvi vrsti politični okraj Radovljica. 1. Je obmejni kraj, obdan od treh strani, od Avstrije in Italije. 2. Je letoviški kraj že od nekdanj svetovnoznanih letovišč. Naše kraje posečajo najodličnejše osebnosti iz tu- in inozemstva, posebno odkar bivata čez poletje na Bledu Njiju Veličanstvi kralj in kraljica. Sploh so poleti letoviščarji po vseh vaseh celega okraja vsled izrednih prirodnih krasot, suhega in zdravega podnebja ter dobrega gorskega zraka in prijetnega hladu. Posečan pa je naš okraj po tujcih, lovcih, turistih in sploh sportnikih celo leto vsled izhoda na visoke in najvišje vrhunce v državi, krasne planinske flore in lepega razgleda, glede divjačine bogatih lovišč, slovečih ribolovov in razvitega zimskega sporta. 3. Znane so velike tovarne Kranjske industrijske družbe na Savi, Javorniku, Blejski Dobravi, cementna tovarna v Mojstrani, železobrotna tovarna v Kropi in tovarna verig v Lescah. Pa tudi sicer je vsled električne gonilne moči iz Završnice (vrh tega ima Bohinj, Kranjskagora, Kranjska industrijska družba ter še več drugih privatnih podjetij lastne električne

ne razsvetljave) in pa vsled močnih vodnih sil veliko žag. Vsled teh in pa, ker je okraj vsled velikih gozdov na lesu izredno bogat, je vseveta posebno lesna industrija in trgovina. 4. Ker leži okraj v ozki, peščeni, malo rodovitni, od visokih gor obdani dolini z visoko nadmorsko višino, je okraj glede prehrane še za stalne, v primeri za obdelavanje sposobno ploščino pregošto naseljene prebivalce visoko pasiven, kaj šele vsled celoletnega obilnega dotoka tujcev. 5. Je kot najsevernejši okraj države od centrov, iz katerih se dobavlja prehrana, zelo oddaljen, vsled česar že visoki prevozní stroški zelo podražijo vse življenjske potrebščine. 6. Okraj nima nobene srednje šole in so torej tudi izdatki za šolanje otrok tako izredno visoki, da jih le še nekateri zmorejo. 7. Ker ni v okraju, razen male Radovljice, nobenega mesta, in še v tem ni koncentrirana nikakva industrija, je državno nameščenstvo popolnoma izven možnosti za doseg kakršnihkoli postranskih zaslužkov in to še tembolj, ker imamo kljub prošnjam po večini še deljene uradne ure. 8. Ker traja mraz v našem okraju en do dva meseca letno dalje kot v drugih nižje ležečih krajih, so tudi izdatki za kurivo veliko večji kot drugod. — Izpod 1.—8. naštetih razlogov je draginja v našem okraju glasom po časopisju večkrat objavljenih tržnih cen neprimerno večja kakor v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Celju in drugih mestih in je državno nameščenstvo našega okraja prepuščeno bedi in pomanjkanju kakor v nobenem drugem mestu oziroma okraju naše države in vsepovsodi močno zadolženo že ob navadnem poteku življenja; vsega pomilovanja pa je vreden nesrečnež, katerega družino obišče bolezen ali kaka druga nesreča. Znani so slučaj, kjer poleg veli-

kega pomanjkanja v prehrani in obleki ne more državni nameščenec niti v najhujši zimi zakuriti mrzle sobe in da hodijo nekateri nabirat suhljad in suhe smrekove storže po gozdih, da si morejo pripraviti toplo hrano. Skoro vsi pa se ukvarjajo z zelenjadarstvom, ker bi si sicer ne mogli privoščiti vsled visokih cen niti slabših prikuh. — Sploh je način življenja državnih nameščenec v našem okraju vsled njih velike bede v zasmeh vsakomur. Naš ugled je enak ničli, ker si že davno več ne moremo nabaviti niti najpotrebnejše obleke. Poprodali in zastavili smo že davno v veliko škodo naših otrok po nizkih cenah vse dragočenoosti in tudi že velik del sicer potrebnih predmetov, skoro bomo primorani prodati poslednjo rjuho, namesto da bi si za doraščajoče družinske člane dokupili novih. Sploh

pa se naša beda več popisati ne da, treba jo je doživeti. Popisane izredne draginjske razmere so pritrle državne nameščenec našega okraja skoro do obupa. Poprijeli so se poslednje rešilne bilke: združili so se vsi, ne glede na čin in predizobrazbo v enotno udruženje, da vsem merodajnim faktorjem naslikajo te razmere s prošnjo, da jih blagovolijo izdatno upoštevati s takojšnjim nakazilom posebnih draginjskih doklad in povzemanjem potnih (v našem okraju stane samo golo prenočišče 20 do 30 Din dnevno!), ker sicer kmalu ne bomo več zmožni zadovoljivo vršiti svojih funkcij v prosep naše domovine.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Najcenejše stare in nove
PISALNE STROJE

kakor tudi ose potrebščine pri
L. Baraga

Ljubljana Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6/1
Mehanična delavnica (popravljalnica)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp.
Izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.
se priporoča.

Najnižje solidne cene!

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporoča firma

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15.
priporoča svojo zalogo

dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic.
Popravila se izvršujejo točno in solidno

A. & E. Skaberne
Ljubljana.

Manufakturna in modna veletgovina.

Solidno blago. Nizke cene.

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščini

Karol Till,

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

(lastnik Gruber in Pokovec).

Prvovrstno blago in zmerne cene.

Oblačilnica za Slovenijo r.z.z.o.z. v Ljubljani

Centralno skladišče in prodaja na debelo v palači „Vzajemne poslovnice“ na Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“. — Prodaja na drobno v Stritarjevi ulici št. 5 in na Dunajski cesti št. 29 v hiši „Gospodarske zveze“. Prodaja tudi na obroke proti garanciji uradov.

Samo prvovrstni češki izdelki! — Pred nakupom si oglejte naše zaloge!

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar

LJUBLJANA, Pred škofijo št. 19.

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba

Popravila, preobleke.

Špecerija, delikatese, vinarna

Fr. Kham

nasproti hotela „Union“

Cene zmerne! Solidna postrežba.

Ustanovljeno leta 1912.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg št. 20.

Velika zaloga vsakovrstnih stenskih in žepnih preciznih ur ter zlatnine in srebrnine.

Na debelo! Na drobno na obroke.

Odon Koutny

orodje in tehnične potrebščine

Ljubljana, Aleksandrova cesta 7.

Priporoča se papirna trgovina

Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

ki ima po zmernih cenah v zalogi pisarniške, šolske in risalne potrebščine, poslovne in trgovske knjige, bloke itd. Razmnoževalne priprave.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča trdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Priporoča se modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

::: **Gostilna pri „Kolovratu“** :::

Ljubljana, Pred škofijo št. 14.

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina. Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj.

„ZVEZDA“
Ljubljana.

Kavarna — Restauracija — Vinska klet
s prostranim senčnatim ortom.

Točijo se pristna štajerska in dolenska — metliška vina, vedno sveže pivo „Union“ in „Žalec“. Sveža gorka in mrzla jedila po zmernih cenah vedno na razpolago.

Dnevno od 17. do 24. ure koncert,

Za obilni obisk se priporočata

Fran in Roza Krapeš.